

КУЛТУРА

❖ КУЛТУРНИ ИНСТИТУТИ

№	Наименование на културния институт Интернет страница	Населено място	Описание	Лице за контакт
1	Регионален Исторически Музей – Велико Търново http://www.museumvt.com/	Велико Търново	Включва и стопанисва огромен брой експозиции и музейни обекти в областта. Сред тях са Архитектурно-музеен резерват Царевец, Археологически Музей, Музей „Възраждане и Учредително Събрание“ и много други.	н.с. Иван Цървов директор телефон: 0885 105 222
2	Младежки Дом – Велико Търново http://mladejkidom.com/	Велико Търново	Осъществява държавната политика и общинската програма за работа с деца и млади хора на територията на община Велико Търново. Младежният дом реализира културни, образователни и социални проекти.	Румен Петров – директор тел: 062 62 26 96
3	МДТ „Константин Кисимов“ http://www.teatarvtarnovo.com/	Велико Търново	Театър с два отдела: музикален и драматичен.	Васил Вълчев – директор тел: 062/623 526
4	Държавен Военноисторически Архив http://www.archives.government.bg/278-%D0%94%D0%92%D0%98%D0%90	Велико Търново	Държавният военноисторически архив е дирекция в Държавна агенция “Архиви”. Осъществява издирване, комплектуване, регистриране, обработване, отчитане, съхраняване, опазване и предоставяне за използване и публикуване на документи на Министерството на отбраната, Българската армия и на структурите на подчинение на министъра на отбраната, както и документалното наследство на значими личности, свързани с тях.	Телефон на директора: 062/635 873
5	Регионална Библиотека „П.Р. Славейков“ http://www.libraryvt.com/	Велико Търново	Библиотека включваща много богат асортимент от книги.	Иван Александров – директор тел: 062/ 62 02 08

6	<p>Читалище „Надежда“</p> <p>http://www.chitalishte.bg/pageview.php?chitid=394</p>	Велико Търново	<p>Читалището е създадено на 8 юни 1869 г. За изграждането на новата читалищна сграда спомогат Александър Батенберг, Стефан Стамболов и княз Фердинанд. През 1886 г. тук заседават три Велики Народни събрания - III ВНС - през 1886 г; през 1887 г. Фердинанд полага клетва и става княз на българите; през 1893 г. заседава IV ВНС. През 1911 г. заседава V ВНС, във връзка с което на фасадата се монтира девизът "Съединението прави силата". За Велико Търново читалище "Надежда" е началото на киното, оперетата, театъра, художествената галерия, музея. То е единственото читалище, свързано с изграждането на българската държавност и е първото с построен театрален салон в страната. През 1959 г. е наградено с орден "Кирил и Методий" I ст. През 1973 г. театралната сграда е обявена за национален паметник на културата.</p>	<p>Невяна Бъчварова – председател тел: 062/628 337</p>
7	Галерия Спектър	Велико Търново	<p>Галерията организира изложби. Предлага голяма разновидност от рамки за картини, снимки и гоблени.</p>	<p>Телефон: 062/623 495</p>

❖ КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО

№	Обект	Населено място	Описание
Материално културно-историческо наследство			
1	Крепостта Царевец	Велико Търново	Разположена е край самия център на града. Тя е била главната българска крепост по време на Второто българско царство (1185-1393), когато Търново е столица на царството. Царевец е сред Стоте национални туристически обекта.
2	Самоводска Чаршия	Велико Търново	Тя се създава през 60-те и 70-те години на XIX в., като се оформят две улици с търговски и занаятчийски дюкяни, работилници и ханове. Едната от тях започва от малък площад, сега известен като Самоводски пазар. Днес занаятчийската чаршия е значим музеен обект. Изграждането на комплекса, който включва Самоводския пазар и чаршията е част от програмата за развитие на Търново като исторически, културен и туристически град.
3	Улица „Гурко“	Велико Търново	Изключително живописна улица, с много реставрирани стари къщи, които са струпани една до друга, една върху друга и всички гледат към река Янтра.
4	Конниците	Велико Търново	Конниците или Паметник на Асеневци е най-забележимият паметник във Велико Търново. Представлява 4 конника - всеки гледащ в различна посока, а по средата огромен меч издигащ се до небесата. Всяка година в края на май месец тук се стичат всички абитуриенти, за да кажат последно сбогом на ученическите си години.
5	Стамболовият Мост	Велико Търново	Една от емблемите на Търново. Построен е през 1892 г. по идея на един от най-големите български политици и държавници - Стефан Стамболов. Мостът е първата проява на модерното европейско мостостроене не само в новоосвободена България, но и на целия Балкански полуостров.
6	Хълм Трапезица	Велико Търново	Вторият по значение след Царевец упрепен хълм на старата българска столица Търново. На него са построени много и

			красиво украсени църкви и сгради. На този хълм зад дебели крепостни стени са се намирали главните църковни сгради на столицата, както и резиденцията на патриарха.
7	Църква „Свети Четиридесет Мъченици“	Велико Търново	Тази църква е с изключително историческо значение. Тук на 22 септември 1908 г. княз Фердинант I обявява независимостта на България. В тази църква се намират едни от най-значителните старобългарски писмени паметници - Омуртаговата, Асеновата и Граничната колона от крепостта Родосто от времето на хан Крум. В нея са погребани царете Калоян, Иван Асен II, Михаил Шишман, цариците Анна Мария и Ирина, Свети Сава Сръбски, както и много други членове на царското семейство и българската аристокрация. Тленните останки на цар Калоян са тържествено препогребани на 19 април 2007 г., 800 години след неговата смърт.
8	Къщата с Маймунката	Велико Търново	Представява уникална Възрожденска къща, построена от именития майстор Колю Фичето. Уникална е, защото високо над входната врата е поставена скулптура на маймунка, откъдето идва и нейното име. Тази къща е един от символите на Търново.
9	Арбанаси	Село Арбанаси	Намира се на 5 км. североизточно от Търново, на високо плато разделящо старопрестолния град със съседната Горна Оряховица. Арбанаси е особено ценно място, защото тук са запазени множество къщи от епохата на Възрождението, 5 църкви и 2 манастира. Арбанаси е архитектурно- музеен резерват и е сред Стоте национални туристически обекта.
10	Паметник „Майка България“	Велико Търново	Паметникът е построен в чест на загиналите в Руско-Турската и следващите 3 войни през 20 век за национално обединение. В криптата му гори вечен огън, а на върха му се издига статуя, която символизира „Майка България“. Открит е на 6 май 1935 г.
11	Никополис ад Иструм	18 км. северно от Велико Търново	Представява античен римски град, основан през 102 г. от император Траян в чест на римската победа над даките.
1	Даскалоливница	Град Елена	Даскалоливницата е първото класно училище в България,

2			отворено през 1843 г. от Иван Момчилов.
1 3	Музей на Гурбетчийското Градинарство	Град Лясковец	Експозицията на музея е подредена в селска къща. Цялата къща е засадена със зеленина и цветя, представляваща един красив оазис в центъра на града. Музеят е единствен по рода си в България.
1 4	Къща-Музей на Емилиян Станев	Велико Търново	Намира се в непосредствена близост до Самоводската Чаршия. Отпред пред къщата е построен и паметник на Емилиян Станев. Самият музей се състои от две сгради, намиращи се една срещу друга. Едната сграда е къщата-музей, а другата представлява сграда, в която се пази целият личен архив на великия писател.
1 5	Паметник на Стефан Стамболов	Велико Търново	Създаден в края на ХХ век в чест на великия патриот и политик, роден в Търново.
1 6	Хълм Света Гора	Велико Търново	Най-малко изследваният от трите хълма-символи на града. Нарича се Света Гора, защото тук през средновековието са се намирали няколко манастира. В момента тече дискусия, която цели да превърне това място в символ на българската духовност.
1 7	Килифарски манастир „Рождество Богородично“	Килифарево	Най-известният манастир в областта. Създаден е по-време на управлението на българския цар Йоан Александър, когато около 1348-1350 г. св. Теодосий Търновски построил над сегашния манастир голяма обител. Естествено манастирът бил разрушен по-време на турското робство, за да бъде изграден наново по-късно. През средновековието в този манастир възниква популярната Килифаревска школа.
1 8	Художествена Галерия „Борис Денев“	Велико Търново	Една от най-старите галерии в страната, отваря врати през 1934 г. Невероятно разнообразие от цветове, композиции и артистичност очакват всеки посетител на галерията.
1 9	Къща-музей „Алеко Константинов“	Свищов	Родната къща на бележития писател Алеко Константинов е превърната в музей през 1926 г. Тук е изложена интересна експозиция, пресъздаваща най-важните етапи от краткия, но богат обществен и творчески живот на Алеко Константинов.
2	Преображенски манастир „Св.	на 7 км. от Велико	Един от най-големите български манастири, като по времето на

0	Преображение Господне“	Търново	Второто българско царство е бил едно от най-важните културни и просветни средища. Днес е един от най-ценните паметници на архитектурата и изкуството в България.
2 1	Римски град - Нове	В близост до Свищов	Представлявал е античен военен лагер, основан през 45 г. след Христа.
Нематериално културно-историческо наследство			
1	„Измиване на ръцете след бабуването на детето“	Стражица	За целта на обичая се поканват акушерка и медицинска сестра, които осъществяват така нареченото бабуване. След това се произнасят приветствени слова към тези, които помагат на майките да родят здрави и силни деца. Накрая има художествена програма и почерпка.
2	Празник на лозаря	с. Сушица и с. Кесарево, община Стражица	На Лазаровден деца в национални носии обхождат домовете. Пеят и танцуват за здраве и берекет, а домакините им слагат яйца в кошничките, които те си поделят в края на Лазаруването и ги боядисват на Великден.

❖ КУЛТУРНИ СЪБИТИЯ

№	Културно събитие Интернет страница	Населено място	Описание
1	Международен фолклорен фестивал „Велико Търново“ http://veliko-tarnovo.net/kultura/sabitia/mezhdunaroden-folkloren-festival-veliko-tarnovo.html	Велико Търново	Ежегодна лятна проява, която се организира от 1998 г. насам. Фолклорният фестивал е единственият в България със статут „Фестивал на ЦИОФФ“ /Международен Съвет на Организаторите на Фестивали за Фолклор и Традиционни Изкуства към Юнеско/. Всяка година, фолклорни, музикални и танцови ансамбли от цял свят представят уникалността и красотата на фолклора си пред търновската публика.
2	Аудио-визуален спектакъл „Звук и светлина“	Велико Търново	Представява уникална атракция за Европа, а в световен мащаб подобни спектакли има на не повече от 3 места. Провежда се на

	http://veliko-tarnovo.net/turizam/zabelejitelnosti/veliko-tarnovo/audio-vizualniyat-spektakal-zvuk-i-svetlina.html		Царевец. Драматична музика, разноцветни светлини, лазери и църковни камбани, събрани в едно, разказват славната и трагична история на Второто Българско Царство.
3	Фестивал „Сцена на вековете“ http://www.velikotarnovo.info/id-311/scene-of-the-ages_bg.html	Велико Търново	Ежегодно събитие, което също се провежда на Царевец. Културният форум се провежда през лятото и представлява фестивал на оперното и балетното изкуство, като спектаклите се играят под звездите, сред естествения декор на крепостта Царевец.
4	Общински фолклорен празник „Първомайци“ http://dariknews.bg/view_article.php?article_id=882550	с. Първомайци	Форумът се провежда всяка година на Лазаровден. Участват женски и мъжки хорове за обработен фолклор, групи за изворен фолклор, народни хорове при пенсионерските клубове.
5	Национален Фестивал за детски и младежки фолклор „С песни и танци в Овча Могила“ http://www.festival359.com/article/2880/	с. Овча Могила	Фестивалът има конкурсен характер, а право на участие имат деца и младежи до 18 години, непрофесионални колективи - певчески групи, танцови състави и индивидуални изпълнители.
6	Национален фолклорен фестивал „Болярско надиграване“	Велико Търново	Представлява фолклорен фестивал на любителски клубове по танци, които се състезават помежду си. Целта е популяризиране, запазване и развитие на българския танцов фолклор.
7	Традиционни майски дни на културата http://www.g-	Горна Оряховица	Организиран се концерти, изложби, регионални прегледи и други празнични прояви.

	oryahovica.org/2011-11-27-00-09-48/2011-11-27-00-10-45/516--2012.html		
8	Короната на Търновград http://korona-tarnovgrad.hit.bg/reglament.html	Велико Търново	Европейски конкурс за класическо оперно пеене. Участват изпълнители между 16 и 30 годишна възраст.
9	Балкански мото рок фест http://www.tarnovo.bg/news/16260	Велико Търново	Ежегоден фест, който се провежда на хълма Света Гора.
10	„Каралийчеви дни на културата“ http://www.festival359.com/article/2140/	Стражица	Ежегодна проява, която включва различни видове изложби, фестивали и други.
11	Фестивал на античното наследство „Орел на Дунав“	Свищов	Фестивалът пресъздава военния бит и сблъсъците между имперски Рим и вражеските племена и народи.

ПРИРОДА

❖ ПРИРОДНИ ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНОСТИ

№	Природна забележителност	Населено място	Описание
1	Мусинската Пещера	близо до г. Павликени	Пещерата е с дължина 340 метра и е изцяло проучена и картографирана от учените. В нея се намира и цяла прилепова колония.
2	Хотнишки водопад „Кая Бунар“	с. Хотница - на 15 км от Велико Търново	Водопадът е висок почти 30 метра и при него има обширна поляна, подходяща за пикник. От подножието на водопада започва Хотнишката екопътека.
3	Къпиновски водопад	с. Къпиново - близо до Килифарево	Водопадът е с височина 6-7 метра и се намира в непосредствена близост до Къпиновския манастир „Св. Никола Чудотворец“.
4	Еменски каньон	с. Емен - на 20 км от Велико Търново	Еменският каньон е обявен за защитена територия. В района се намира и приказния водопад „Момин скок“ на река Нигованка.
5	Христовски водопад - р. Мийковска	Близо до Елена	Водопадът е обявен за защитена природна забележителност през 1975 г. До него се стига по специално изградената за тази цел екопътека.
6	Николински кладенец	На 19 км от Велико Търново	Николинският кладенец е защитена територия и особено интересен обект за посещение.
7	Дрянков хълм	с. Пушево на 12 км. от Велико Търново	Дрянов хълм е уникален природен обект с много богато и разнообразно находище от вкаменени останки на древни морски организми-корали, миди, охлюви, амонити и др. Вкаменелостите от Пушевското находище отразяват изключително пълно картината на морския животински свят преди милиони години, когато България е била дъно на море.
8	Резерват „Бяла крава“	с. Костел, община Елена	Резерватът е разположен в северните склонове на живописния Еленски балкан и през неговата територия преминават множество екопътеки.
9	Геокомплекс Понорите	Село Мусина	Феноменът е без аналог в България. Представлява карстово образование - две пропасти с дълбочина 25 метра, свързани под

			земята чрез карстова галерия, като се предполага, че галериите водят чак до Мусинската и Еменската пещери.
10	Природен парк „Персина“	с. Ореш, община Свищов	Уникален за България парк и е единствен по българското поречие на р. Дунав. Тук се намира и най-големият български и четвърти по големина в Европа дунавски остров - о. Персин, дал името на Природния парк.